

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ใจที่ฝึกดีแล้วนะ ใจที่ฝึกดีแล้วมันมีที่พึ่ง ใจที่ไม่ฝึกดีแล้วเราต้องอาศัยของเราไป เราอาศัยของเราไปเพราะเรามีเชื้อของกิเลส ถ้ามีเชื้อของกิเลสอยู่ มันยังต้องไปตามประสา มัน แรงขับเคลื่อนมันมีอยู่ ถ้าแรงขับเคลื่อนมันมีอยู่มันไม่มีวันที่สิ้นสุด ถ้าไม่มีวันที่สิ้นสุดมันต้องขับเคลื่อนมันไปตลอดเวลา แล้วเราต้องอาศัยมันไปทรงตัวไว้ ถ้าทรงตัวไว้ทรงตัวไว้กับความทุกข์ แล้วมันต้องเป็นอย่างนั้นไปธรรมชาติของมัน นี่หัวใจที่ยังไม่ได้ฝึกฝนดีแล้ว

ถ้าหัวใจที่ฝึกฝนดีแล้วละ มันอยู่ของมันได้มันทรงตัวของมันได้ แต่มันก็ต้องขับเคลื่อนขณะที่มีชีวิตอยู่ ขณะที่มันมีชีวิตอยู่นี้มันต้องดำรงชีวิตอยู่ธาตุขันธ์ยังมีอยู่ ดำรงชีวิตอยู่ ขณะที่ขับเคลื่อนใจจนถึงที่สุดแล้ว ใจดวงนั้นก็หมดไปหมดภาระไป แล้วใจดวงนั้นก็คงที่อยู่

ใจดวงนี้มันมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน แล้วเราก็มีในหัวใจของเราโดยธรรมชาติของเรา ใจของเรามีอยู่โดยธรรมชาติ ของมีอยู่แต่มีอยู่โดยความเป็นทุกข์ มันครบทุกอย่าง ทุกอย่างสมบูรณ์ บริบูรณ์ แต่ใจมันก็อาลัยอาวรณ์ ใจของมันก็ยังอมทุกข์อยู่ในหัวใจ มันถึงต้องมีที่การฝึกฝน มันถึงต้องมีธรรมะนี้ เราแสวงหาธรรมกันนี้แสวงหากันเพื่อเรื่องของหัวใจ

ถ้าเราแสวงหาธรรม แสวงหาบุญกุศล เพื่อใจมีที่อยู่ที่อาศัย เพื่อใจมีที่พักที่พ่อนนะ ใจมันมีที่พักที่พ่อน ใจมันเหมือนกับรถ รถนี้มันดับเครื่องได้มันจอดได้มันก็ยังจอดได้ ถ้ารถไม่ได้ดับเครื่องไม่ได้จอดเลย มันต้องคิดเครื่องอย่างนั้นไป มันต้องฟังไปตลอดเวลา

อันนี้ก็เหมือนกัน หัวใจของเราในร่างกายของเรา มันต้องขับเคลื่อนไปตลอดเวลา มันต้องหมุนตัวเองตลอดเวลา จนกว่ามันจะดับเครื่อง จนกว่ามันจะตายไป ถ้ามันตายไปมันก็ดับเครื่องไป เครื่องมันดับไป แต่ซากรถนั้นก็ออกไป แต่พลังงานขับเคลื่อนนั้นไม่มีออกไป ใจของมันเป็นอย่างนั้น

เราถึงต้องพยายามหาที่อยู่ที่อาศัย ที่อาศัยของมันคือว่ามันอาศัยเรื่องบุญกุศลเป็นที่อยู่อาศัย มันพอพักมันได้ ถ้ามันพอพักมันได้ นั่นนะบุญกุศล มันถึงได้การเกิดในการประพฤติปฏิบัติ การประพฤติปฏิบัติถึงต้อง ทาน ศีล ภาวนา เราศึกษานี้ศึกษาเพื่อใจของเรา เราศึกษาเพื่อเรา ใจของเราที่มีที่อยู่ที่อาศัย ใจของเรามีที่พึ่งอาศัย

แล้วเราพยายามเชื่อ เห็นไหม เราเชื่อเรื่องความประพฤติปฏิบัติ เราเชื่อเรื่องกรรม เราเชื่อเรื่องการทำคุณงามความดี ถ้าเราเชื่อคุณงามความดี เราจะดัดแปลงตน ถ้าเราไม่ดัดแปลงตน ก็เลสมันผลักไสก่อน ก็เลสมันอยู่ในหัวใจมันขับไสก่อน มันต้องไปตามความเห็นของตัวเอง ตามความเห็นของตัวเองก็คือตามความเห็นของกิเลส ตามความเห็นของกิเลสมันต้องการสุขสบาย ต้องการอยู่เฉย ๆ แล้วมีความสุขมีความสุขสบาย

แต่อยู่เฉย ๆ มันมีความสุขมีความสุขไหม? มันยังอยู่เฉยขนาดไหนมันยังคิดมาก มันยังอาลัยอาวรณ์มาก มันยังสะสมมาก มันยังทับถมตัวเอง มันทับถมตัวเองให้หนักหน่วงไปในหัวใจ หัวใจนั้นจะหนักหน่วงไปในความเห็นของตัวเองมาก ก็เลสมันคิดว่ามีความสุข คิดว่ามีความสุขพอใจ คิดว่าอันนี้เป็นความสะดวกสบาย แต่ความสะดวกสบายของมันนะ มีแต่ความทับถมของใจ ไม่มีความปลดปล่อยภาระของใจได้

แต่การประพฤติปฏิบัติ การพยายามดัดแปลงตน ถ้ามีการดัดแปลงตนมันจะปลดปล่อยเรื่องของใจได้ ทำความสงบของใจนะมันจะรู้เลยว่าความสงบของใจ มันจะเป็นสิ่งที่มหัศจรรย์มาก ใครเข้าถึงสมาธิครั้งแรกจะตื่นเต้นกับสมาธิของตัวเอง จะแปลกประหลาดกับความเป็นสมาธิของตัวเอง มันแปลกประหลาดกับความเป็นของใจมากกว่าใจดวงนี้เป็นอย่างไร? มันเป็นไปได้เพราะอะไร? เพราะคำบริกรรม เพราะการตั้งสติสัมปชัญญะ เพราะการระลึกรู้ตน เพราะการดัดแปลงตน

ถ้ามีการดัดแปลงตนมันจะเป็นไปได้ ถ้าไม่มีการดัดแปลงตนมันจะเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เลยมันจะเป็นอย่างนั้น เว้นไว้แต่เวลาเราทำวางใจไว้พอสมควรแล้วสั่นหล่น มันเป็นไปได้โดยสั่นหล่นโดยอำนาจาสนาबारमी นี่อำนาจาสนาबारमी

बारमीธรรมนี้ควรสะสมอย่างยิ่ง ถ้าเราสะสมธรรมของเรา เราสะสมใจของเรา เราทำบุญกุศลของเรา बारमीธรรมแต่ละดวงใจก็ไม่เหมือนกัน बारमीธรรมเกิดขึ้นมาในหัวใจนี้ ใจมันจะ

เป็นไปตามคุณงามความดี มันจะเชื่อธรรม เราคิดว่าศาสนาพุทธว่าเป็นศาสนาที่ประเสริฐมาก ศาสนาที่สามารถทำให้คนพ้นทุกข์ได้

แต่ศาสนาพุทธ เห็นไหม เราเป็นชาวพุทธทั้งหมด ทำไมหัวใจทุกคนเราร้อนล่ะ เพราะอะไร? เพราะมันไม่ได้มีการดัดแปลงตน เพราะมันไม่มีการประพฤติปฏิบัติ ถ้ามีการประพฤติปฏิบัติ มีการพยายามฝึกฝนตนเองขึ้นมา อันนี้ถึงจะเป็นคุณงามความดี

ความเชื่อ เห็นไหม เชื่อในอะไร? เชื่อในทาน เชื่อในศีล เชื่อในภาวนา ไม่ให้เชื่อในสิ่งที่ เป็นมหัศจรรย์ต่าง ๆ สิ่งที่เป็นมหัศจรรย์ มันเป็นความมหัศจรรย์ของใจต่างหาก ถ้าใจมหัศจรรย์ มันมีความรู้ขึ้นมาในหัวใจ มหัศจรรย์ของมันเป็นอย่างนั้น ถ้าใจมหัศจรรย์ ใจของเราเป็น มหัศจรรย์เพราะผลของธรรม ไม่ใช่มหัศจรรย์เพราะสิ่งที่ภายนอก ถ้ามีสิ่งนี้ขึ้นมา ศาสนาพุทธ มันจะแสดงตัวขึ้นมา

ศาสนานี้เป็นคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนธรรมคือคำสั่งสอน แต่ศาสนธรรมเป็นที่พึ่งของเรา แล้วเราพึ่งไม่ได้เพราะอะไร? เพราะเราไม่สามารถทำได้ตาม ความเห็นอันนั้น

ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม เราทำไม่สมควรแก่ธรรม เหตุเราสร้างสมไม่พอ ถ้าเหตุเราไม่ พอนี้ผลมันจะเอามาจากไหน? ถ้าผลมันไม่มีขึ้นมา เราจะเรียกร้องไปขนาดไหนมันก็ได้เรียกร้อง ไป ตีอกชกตัวขนาดไหนมันก็ได้เรียกร้องไป เรียกร้องไปแล้วไม่ได้ผลตามความหมายของตัว ไม่ได้ผลตามความหมายของตัวหรอก เพราะอันนี้เป็นเรื่องของกิเลสในหัวใจ

มันมีมืดกับมีสว่าง ถ้าเป็นสว่าง ความสว่างของหัวใจ ความเข้าใจของใจ ใจมันสว่างขึ้นมา สว่างจากภายใน ความมืดความสว่างจากภายนอกอาศัยแสงไฟ แต่ความเข้าใจของตัว ความฉลาด ของตัวนี้อาศัยปัญญาในหัวใจ นั่นนะถ้ามันเชื่อสิ่งนั้น

ศาสนาพุทธสอนถึงเรื่องมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ในตัวเอง “อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่ พึ่งแห่งตน” ตนมีหัวใจเป็นที่พึ่งแล้ว ตนต้องสามารถทำที่พึ่งของตนให้เกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา ได้ ถ้าเราสามารถทำที่พึ่งเกิดขึ้นมาในหัวใจของเราได้ นั่นนะตนเป็นที่พึ่งตนได้ ยังเป็นที่พึ่งของ คนอื่นได้อีก ยังเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกได้อีก เป็นเนื่อนาบุญของโลก เห็นไหม ปุญญกเขตต์ เขต ของเนื่อนาบุญ เนื่อนาบุญสิ่งนั้นมันเป็น เพราะใจมันบริสุทธิ์ ใจมันไม่มีความทุจริตในหัวใจ

แต่ใจเราทุจริตในหัวใจ มันไม่เป็นเนื้อนาบุญของโลก มันต้องอาศัยโลกไป นี่สัตว์โลก
 ข้างอยู่ข้างอยู่อย่างนี้ ข้างอยู่ในกระแสของกรรม ข้างอยู่ในกระแสของโลกไป แล้วใจเราก็พร้อม
 อยู่ ถ้าใจเราพร้อมอยู่มันข้างอยู่ในหัวใจ แล้วมันคิดออกไปมันก็เวียนไปในความคิดข้องของใจ ใจ
 มันคิดไปอย่างนั้น นั่นนะกิเลสขับไสกิเลสไปอย่างนั้น ความคิดของเราเป็นกิเลสทั้งหมด เราถึง
 ต้องตัดแปลงใจไป

ถ้าเราแก้ไข เราพยายามตัดแปลงเรา เราจะได้แก้ไขเราได้ ถ้าเราไม่ตัดแปลงเรา กิเลสมันอยู่
 ที่ไหน? กิเลสมันอยู่ที่ความเคยใจ กิเลสมันอยู่ที่ความคิดของเรานั้น ถ้าเราสวนกระแสเข้าไป ทวน
 กระแสเข้าไป ทวนกระแสของความคิด ความคิดสิ่งนี้เกิดขึ้นมานี้มันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร?
 ความคิดอย่างนี้เกิดขึ้นมาแล้วมันให้โทษหรือให้คุณกับเรา ถ้ามันให้โทษกับเรา เราจะเชื่อมัน
 ไหม?

ความคิดของเรา เราก็เชื่อไม่ได้ เราถึงเชื่อตัวเองไม่ได้เลย เราต้องเชื่อครูบาอาจารย์ เชื่อ
 ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงต้องเอาสิ่งนั้นมาเทียบเคียงใจของตัว เทียบเคียง
 ความคิดความเห็นของตัว ถ้าเทียบเคียงความคิดของตัวขึ้นมานี้ นั่นนะธรรมแนบกับใจ เป็นของคู่
 ไปก่อน เริ่มต้นเป็นของคู่ไปก่อน

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว มันจะไม่เป็นของคู่หรือ มันจะสัมผัสกับใจ มันเป็น
 เนื้ออันเดียวกัน “เอโก รัมโม” ใจนี้เป็นเอก “เอกัคคตารมณ” ใจนี้เป็นหนึ่งก่อน พอใจนี้เป็นหนึ่ง
 นั้น ยกขึ้นวิปัสสนา นี่ปัญญามันจะเกิดขึ้นเกิดขึ้นตรงนั้น ปัญญาของใจเกิดขึ้นมา ความเห็นของใจ
 เกิดขึ้นมา มันจะเลาะความคิดเห็นผิดของตัวเองออกไป นั่นนะปัญญาเกิดขึ้น ความสว่างจาก
 ภายในจะเกิดขึ้นมา แสงสว่างของปัญญาเกิดขึ้นอย่างนี้ แล้วปัญญาจะเกิดขึ้นอย่างละเอียดเข้าไป

อย่างหยาบขึ้นมา แคเราแสวงหาบุญกุศลนี้ เราทำยากแสนยาก แล้วเราพยายามตัดแปลงตน
 มันยากไม่ยาก? เราต้องสละสิ่งทุกอย่างเลย สละมาเพื่อพยายามประพฤติปฏิบัติ สละมาเพื่อ
 แสวงหาหลักธรรมของใจ เริ่มต้นต้องหลักธรรมของใจก่อน เอกัคคตารมณ ใจเป็นอารมณ์ ใจเป็น
 เอกหนึ่งเดียว อารมณ์หนึ่งก็เป็นอารมณ์เดียว เป็น เอโก รัมโม ใจเป็นเอก ตัดออกหมด ทุกอย่างที่เป็น
 เป็นอารมณ์ไม่มี เป็นหนึ่งเดียวไม่มีสอง ไม่มีของคู่ ไม่มีมีดกับสว่าง มันจะคงที่ของมันขนาดนั้น
 นี่ใจที่ฝึกฝนดีแล้วถึงเป็นประโยชน์กับสัตว์โลกมาก

สัตว์โลกทุกคนที่มีหัวใจในร่างกายของเรา ทุกคนมีความรู้สึก แล้วพยายามจะดัดแปลงตน พยายามจะแสวงหาสิ่งนี้ให้ได้ ถ้าแสวงหาสิ่งนี้ได้ มันอยู่ในร่างกายของเรา มันน่าแปลกประหลาด นะ แสวงหาเงินแสวงหาทอง หน้าที่การงานเราแสวงหาออกไปเราทำไปข้างนอก ทำไปเพื่อได้ ประโยชน์ขึ้นมา

แต่เวลาทำของเราดัดแปลงตน เอาชนะตนเองนี่ เอาชนะแสนยาก ถ้าเอาชนะตนได้ ตนอยู่กับเราเอง อยู่กับตัวเราเองแล้วเราสามารถทำได้เองขึ้นมา นี่ ต้นทุนก็อยู่ที่นี้ ผลประโยชน์ก็อยู่ที่นี้ ผลอยู่ที่เรา แล้วผลประโยชน์มันมหาศาลด้วย เพราะผลประโยชน์มันจับไปกับใจ ใจเวียนตาย เวียนเกิดไป มันจับไปกับใจ สมบัติโลกนี้หาไว้กับโลกเขานะ เรามีหน้าที่การงานเพื่อปากเพื่อ ท้องที่ธรรมชาติของมัน นี่ญาติโดยธรรม เรามีปากมีท้องขึ้นมาเป็นที่ต้องบังคับตนเองอยู่แล้ว ต้อง หาอยู่หากินนี่มันเป็นเรื่องธรรมชาติเลย

แต่ความสุขอีกอันหนึ่ง ที่เราจะต้องแสวงหา คือความสุขของใจ ความสุขของใจนี้ สิ่งใดก็ได้ แล้วแต่เขาแสวงหา เขาเล่นของกันทางโลก จะสิ่งน่าสะสมขนาดไหน สะสมถึงจุดหนึ่งมันต้อง เบื่อหน่าย สะสมถึงจุดหนึ่ง เห็นไหม นักสะสมขนาดพอสะสมถึงมากแล้ว ทำเป็นพิพิทธภัณฑ์เป็นที่สาธารณะเพื่อเผื่อแผ่คนอื่น มันถึงจุดอิ่มตัวของมันแล้ว นักสะสมขนาดไหน มันสะสมขนาด ไหน มันก็เบื่อหน่าย

แต่การแสวงหาบุญ สะสมบุญเรื่องบุญของหัวใจ มันจะเบื่อหน่ายไปไหน? มันไม่ถึงที่สุด ถ้าถึงที่สุดมันพ้นออกไป มันใจนี้ เอโก รัมโม ใจนี้เป็นเอก มันแว้งว้างไปหมดแล้วมันสะสมสิ่งใด ได้ มันสะสมเรื่องของบารมีธรรมนี้ มันสะสมมันควรสะสมอย่างยิ่ง สะสมแล้วไม่มีที่เบื่อหน่าย ไม่มีวันเบื่อพอ มันแสวงหา มันกว้างขวางขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสรู้ ธรรม ถึงว่า ๑๖ อสงไขย ๘ อสงไขย ๔ อสงไขย นั่นนะสะสมมาขนาดไหน? นั่นมันจะเบื่อหน่าย ไปไหน

นี่ก็เหมือนกัน ชีวิตของเราหมุนเวียนตายเวียนเกิด เราจะนับเกิด เราไม่มีที่นับเกิด ไม่มีนับ ต้นนับปลายได้มันจะเวียนไปออก มันจะเวียนไปตลอด มันถึงสะสมไป ถ้าสะสมไปถึงที่สุดแล้ว มันจะเป็นบารมีธรรมกับใจดวงนั้น ใจดวงนั้นถึงเห็นคุณค่าของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นถึงเป็น ประโยชน์กับใจดวงนั้น ถึงเรื่องโลกนั้นปล่อยเป็นเรื่องของโลกเขา

เราเกิดมาในโลก เราอาศัยโลกอยู่ อาศัยเขาไป แต่ต้องเอาใจให้พ้นออกไปได้ ถ้าเราเกิดมาในโลกเราอาศัยโลกอยู่ แล้วเราทำสิ่งที่ว่าผิดพลาดไป เรายังไม่ได้เกิดในโลก เกิดต่ำกว่าโลกนี้อีก เกิดในนรก เกิดในเปรต เกิดในอเวจี เกิดในสวรรค์ เกิดในอะไรแล้วแต่เราจะเกิด นี่ผลจากการกระทำในโลกนี้ทั้งนั้นเลย

ผลจากการสะสมบารมีธรรมของเราจะทำได้หรือไม่ได้ ทำได้เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าทำไม่ได้ไม่เป็นประโยชน์กับเรา นี่ประโยชน์คนต้องสะสมต้องสร้างขึ้นมา เอวัง